

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
STM32:00/2017
STM94:00/2016

Viite: Lausuntopyyntö 30.3.2017

Asia: Ensihoitolakia ja asetusta koskevat muutokset vuonna 2019

Lausunnon keskeiset huomiot:

1. Palvelutasopäätöksessä määritellään ensihoitopalvelun tavoittamisajat erityisvastuu-alueittain ja muu sisältö ensihoitopalvelun toiminta-alueella. Palvelutasopäätöksen on perustuttava ensi-hoitokeskuksen erityisvastuualueittain valmistelevaan riskianalyyysiin.
Palvelutasopäätöksessä erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien alueet jaetaan yhden neliökilometrin kokoisiksi soluiksi, jotka luokitellaan riskialuealuokkiin 5 §:ssä säädetyllä tavalla. Alueluokitus perustuu Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) taajamaluokitukseen. Palvelutasopäätöksessä määritellään tehtävien tavoittaminen 7 § kuvatulla tavalla. Riskianalyyseissä on otettava huomioon alueluokituksen lisäksi liikenteelliset seikat, alueen erityiset onnettomuusriskit ja niistä todennäköisesti aiheutuvien henkilövahinkojen määrä sekä muut ensihoitopalvelun kysyntään vaikuttavat tekijät. Palvelutasopäätöksessä on otettava huomioon eri viranomaisten näkökulmat ja riskianalyytit. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 4§)

Lausunto:

Tässä pykälässä ei mainita otsikon mukaisia asioita, vaan asioita, jotka kuuluisivat seuraavaan pykälään. Pykälässä tulisi avata tarkemmin palvelutasopäätöksen sisältöä esim. seuraavilla asioilla: Laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelma, ensihoitohenkilöstön koulutus- ja osaamisvaatimukset ensivaste-, perus- ja hoitotasoille, ensihoitohenkilöstön lisä- ja täydennyskoulutukset sekä testaukset, ensihoitoyksiköiden valmiusajat ja tasot ja ensihoitopalvelun tuottamistavat. Testauksiin olisi hyvä lisätä fyysisen kunnan testaus.

2. Asumattomille alueille (muut alueet - riskialuealuokka) ei määritellä väestön tavoittamisaikoja, mutta ensihoitopalvelu on järjestettävä myös näillä alueilla. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 7§)

Lausunto:

Olisi hyvä olla kuitenkin joku tavoiteaika jokaiselle riskiluokalle.

Laadukasta turvallisuutta lakeudella

3. Mikäli ensimmäinen kohteen ja/tai potilaan tavoittama yksikkö on ensivasteyksikkö, viiveenä arvioidaan myös ambulanssin tai muun varsinaisen ensihoitopalvelun yksikön viive. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 7§)

Lausunto:

Tämä olisi hyvä lisäys tavoittamisviiveiden seurantaan.

4. Ensivasteyksikössä vähintään yhdellä henkilöllä ensivastetoimintaan soveltuva koulutus (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 8 §)

Lausunto:

Yksi koulutettu henkilö ei pysty aloittamaan tehokasta elvytystä tai toimimaan muussa korkeariskisessä tehtävässä jos apuna ei ole toista koulutettua henkilöä. Jatkossakin olisi hyvä pysyä kahden koulutetun vaatimuksessa.

5. Toisen ensihoitajan on oltava vähintään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö tai pelastajatutkinnon taikka sitä vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittanut henkilö (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 8 § 1 b)

Lausunto:

Hyvä asia, että pelastajat on huomioitu tässä yhteydessä. Jatkossa saataisiin synergiahyötyjä henkilöstön käytön suhteen tehostettua.

6. Ensihoitopalvelun kenttäjohtajan tehtävänä on:
- 1) ylläpitää toiminta-alueensa ensihoitopalvelun tilannekuvaa ja määrätä ensihoitopalvelun päivittäistoiminnassa, päivittäistoiminnan ruuhkatilanteissa sekä usean yksikön ja moniviranomaistilanteissa toiminta-alueensa ambulanssien ja ensihoitoajoneuvojen käytöstä
 - 2) ohjata hätäkeskusta tilanteissa, joissa sairaanhoitopiirin ja Hätäkeskuslaitoksen välillä ennalta sovituista päivittäistoiminnan ohjeistuksista joudutaan poikkeamaan, kuten tilanteissa, joissa ensihoitopalvelujen kysyntä ylittää käytettävissä olevat voimavarat;
 - 3) tarvittaessa hoitotason ensihoitajana osallistua ensihoitotehtävien hoitamiseen tässä pykälässä tarkoitettujen muiden tehtävien hoitamista vaarantamatta. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 10 §)

Lausunto:

Laadukasta turvallisuutta lakeudella

Kenttäjohtajan tehtävät painottuvat eri tavalla riippuen toimintaympäristöstä. Tiheään asutulla alueella olisi järkevää hyödyntää nopeasti potilaan tavoittavan kenttäjohtajan ammattitaitoa hoidollisiin toimenpiteisiin. Harvaan asutulla alueella painopiste työssä on operatiivisessa johtamisessa ja resurssien kohdentamisessa. Kenttäjohtajajärjestelmästä päättäminen kuuluisi paremmin palvelutasopäätökseen.

7. Kiireettömillä ambulanssipalveluilla tarkoitetaan maakunnan laatiman asiakassuunnitelman perusteella toteutettavien palveluiden edellyttämiä palveluita, kuten asiakkaan palvelutarpeen mukaisia kuljetuksia ammattihenkilön vastaanotolle, diagnostisiin tutkimuksiin tai kuntoutuspalveluihin. (Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimusraportti vuodelta 2019 73§)

Lausunto:

Muistiossa todetaan, että potilaiden kuljetuspalvelut eivät olisi osa ensihoitopalvelua, mutta niissä käytettävät resurssit voisivat tarvittaessa olla osa maakunnan valmiustoimintaa, mikäli hankintasopimuksessa niin sovitaan. Potilaiden kuljetuspalveluiden resurssien tulisi kuitenkin olla osa maakunnan valmiustoimintaa ja asia tulisi varmistaa hankintasopimuksissa. Sopimuskustannuksiin tämä muutos ei vaikuttane, mutta se parantaisi merkittävästi ensihoidon varautumista ja kuljetuspalvelujen henkilöstöresurssien varaamista. Tämä olisi kokonaisturvallisuuden kannalta hyvä asia.

Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos
24.5.2017

Antti-Jussi Isotalo
palopäällikkö
ensihoidonvastuualue